MAATALOUS

Hiehot poikivat Suomessa liian vanhoina.

NAUTAREHUJEN KEHITYSPÄÄLLIKKÖ PIRJO HISSA, HANKKIJA-MAATALOUS

JAANA KANKAANPÄÄ

Itävyyden voi testata pelkän imupaperin tai talouspaperinkin päällä. Enemmän siemenen elinvoimasta kertoo kuitenkin idättäminen mullassa. Elinvoimaa riittää varmemmin siemenellä, joka jaksaa kasvattaa oraan multakerroksen läpi.

Siemenmäärän kasvattaminen ei paikkaa heikkoa itävyyttä

Siemenen elinvoimaisuus heikkenee nopeammin kuin sen itävyys. Heikosti itävästä siemenestä ei välttämättä kasva elinkelpoista orasta.

Jos kylvösiemenen laatu on heikko, satotappiot ovat väistämättömiä. Huonon siemenen aiheuttamia haittoja kasvuston kehitykselle ja sadon rakentumiselle ei voi täysin kompensoida edes siemenmäärää kasvattamalla, toteaa professori **Pirjo Peltonen-Sainio** Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) kasvintuotannon tutkimuksesta.

Peltonen-Sainio korostaakin, ettei huonolaatuisen siemenen käytössä ole järkeä.

”Heikkokuntoisesta siemenestä ei saa edes järein kunnostustoimin kelpo tavaraa. Vain täysin normaalisti itävä ja elinvoimainen siemen pystyy tuottamaan sellaisen oraan, jolla on mahdollisuudet jatkaa kasvuaan ja tuottaa satoa.”

Mikä sitten katsotaan heikoksi siemeneksi?

”Tavanomaisena vuonna suositellaan, että tilan oman siemenen itävyys olisi vähintään 90 prosenttia eli hieman korkeampi kuin sertifioidulla siemenellä. Nyt on kuitenkin takana poikkeuksellinen vuosi, joten kylvöillä voi joutua käyttämään hieman heikomminkin itävää siementä.”

Peltonen-Sainio on mukana MTT:n viime vuoden alussa käynnistyneessä Laatusiemenhankkeessa. Kolmivuotisen hankkeen tavoitteena on tehostaa laadukkaan kylvösiemenen tuotantoa ja käyttöä.

Elinvoima heikkenee nopeammin kuin itävyys

MTT selvitti jo vuosina 2008 ja 2009 tilan oman siemenen laatua valtakunnallisessa kartoituksessa.

Tuolloin analysoidut siemenerät oli tuotettu pääosin hyvissä olosuhteissa. Siitä huolimatta niissä havaittiin Peltonen-Sainion mukaan ”pommeja”, yllättävän huonosti itäneitä ja elinvoimaansa menettäneitä siemeneriä.

Viime vuosi oli viljelyoloiltaan vaikea. Siementen rasitteena lienevätkin ainakin jossain määrin lähes kaikki mahdolliset niiden elinvoimaa ja itävyyttä heikentävät tekijät.

”Jos kylvösiemenen laatua ei varmista ennen kylvöä, ikävien yllätysten riski on huomattava. Laatu on varmistettava jokaisesta siemeneksi käytettävästä erästä erikseen.”

Peltonen-Sainio muistuttaa, ettei pelkkä idätys riitä laadun varmistamiseen. Itävyysmittaus antaa siinä mielessä liian hyviä tuloksia, että siemenen elinvoima heikkenee nopeammin kuin sen itävyys.

Itävyyden lisäksi täytyy selvittää myös se, miten siemen orastuu. Viitteitä orastuvuudesta ja elinvoimasta saa idättämällä siemeniä multakerroksen läpi.

Laatuanalyysin voi myös teettää esimerkiksi Elintarviketurvallisuusvirastossa Evirassa tai MTT:ssä.

JUHANI REKU

Kunnostus kannattaa, vaikkei itävyyttä voikaan korjata

Ylivuotinen vilja ehkä hyvä vaihtoehto

Vaikka itävyyttä ei voida parantaa siemenen lajittelulla, se kannattaa silti. Lajitellulla siemenellä kylvetty kasvusto taimettuu tasaisemmin.

Ehdottomasti tärkein kunnostustoimenpide on siemenlevintäisten tautien torjunta peittauksella. Peittaus on ainoa keino, jolla itävyyttä voi edes jonkin verran parantaa, korostaa professori **Pirjo Peltonen-Sainio** MTT:n kasvintuotannon tutkimuksesta.

”Tavanomaisena vuonna peittauksella saadaan viiden prosentin hyöty ilman muita toimenpiteitä. Nyt vaikutus voi olla suurempikin, sillä homeet ovat viime vuoden sadossa merkittävä ongelma.”

Peltonen-Sainiolla on toinenkin neuvo omaa siementä käyttäville.

”Jos on tarpeen ja mahdollista, kannattaa hyödyntää varastossa olevaa, aiemman satovuoden erää. Senkin itävyys pitää varmistaa mahdollisimman pian.”

Jotta kylvöjen jälkeen välttyy ikävältä yllätykseltä, ylivuotinen siemen kannattaa idättää vielä uudelleen varmuuden vuoksi vähän ennen kylvöjä.

”Vanhojen siementen elinvoima saattaa hiipua merkittävästikin parissa kolmessa kuukaudessa.”

JUHANI REKU

Juvan Luomun maidonjalostus siirtyy Juustoportille

Juvalla sijaitseva Juvan Luomu Oy siirtää luomumaidon jalostustoimintansa kevään 2013 aikana Juustoportti Oy:n tuotantolaitoksiin Jalasjärvelle.

Siirtoa perustellaan kustannusrakenteen parantamisella ja luomumaitotuotteiden markkina-aseman vahvistamisella.

Yhtiön neljälle jalostuksen työntekijälle tarjotaan mahdollisuutta jatkaa töitä Juustoportin palveluksessa Jalasjärvellä.

Juvan Luomu vastaa jatkossa Juustoportin kanssa tehtävän yhteistyön puitteissa luomumaidon keräilystä sekä jatkaa ja laajentaa luomurehujen välitysmyyntiä maanlaajuisesti.

Juvan Luomu ja Juustoportti jalostavat yhdessä noin 10 prosenttia Suomen luomumaitotuotteista. Valikoimissa on jugurtteja, maitoja, kermaa juustoja ja viilejä.

”Juustoportti on talven aikana investoinut uuteen tuotantolaitokseen Jalasjärvellä ja siellä jalostustoiminta on huomattavasti tehokkaampaa kuin kahdessa erillisessä laitoksessa Juvalla ja Jalasjärvellä”, Juvan Luomun hallituksen puheenjohtaja **Nils Grotenfelt** toteaa yhtiön tiedotteessa.

MT

Rypsin siemen riittää

Boreal Kasvinjalostus muistuttaa viljelysuunnitelmia laativia viljelijöitä siitä, että öljykasvien siemenestä ei ole pulaa.

Öljykasvit sopivat myös monipuolistamaan viljelykiertoa. Ne parantavat maan kasvukuntoa ja niillä on hyvä esikasviarvo, yritys muistuttaa.

Rypsiä voi viljellä samalla alueella kuin viljojakin. Rypsi voidaan kylvää myöhemmin kuin rapsi, kunhan maassa on riittävästi ja tasaisesti kosteutta siemenen itämistä ja taimettumista varten.

Rapsi tuottaa suurempia satoja kuin rypsi, kun lohkot ovat hyviä ja viljelyyn satsataan. Nykylajikkeet menestyvät eteläisessä Suomessa.

Boreal neuvoo viljelijöitä valitsemaan öljykasville hyväkuntoisen lohkon. Sekä rypsi että rapsi pitää kylvää ajoissa ja tarpeenmukaisesta ja oikea-aikaisesta kasvinsuojelusta täytyy huolehtia.

Tiivistyneillä ja huonokuntoisilla mailla ei öljykasvejakaan kannata tuottaa.

MT

Kasvihuonetuen ehtoja on hieman muutettu.

Kasvihuonetuki haussa

Kasvihuonetuen viimeinen hakupäivä on 28. helmikuuta.

Tukihakemuslomakkeet postitetaan viime vuonna kasvihuonetukea hakeneille helmikuun alussa. Lomake löytyy myös internetsivulta *www.suomi.fi/lomakkeet* numerolla 109.

Tuen ehtoja on hiukan muutettu. Viljelykasvien pitää nyt olla lopullisella viljelypaikallaan 15.5., kun päivämäärä ennen oli 1.5. Myös tuen edellytykset, tukeen oikeuttava viljelypinta-ala ja kasvihuoneiden hallinta ratkaistaan 15.5. tilanteen mukaan.

Muutoksella pyritään tasaamaan tuotteiden markkinoille tuloa. Osasyynä on lisäksi viime syksyn sateiden vaikutus eräiden lämmityspolttoaineiden saatavuuteen.

Kasvihuonetuen ennakko maksetaan näillä näkymin huhtikuun lopulla ja lopullinen tuki lokakuussa.

MT

Tehokas hiehojen ruokinta tuo kestäviä lehmiä

Agrimarket-ketjun nautarehuvastaavat ovat huolissaan lypsykarjan keskituotosten kehityksen pysähtymisestä.

Heidän tarjoama vaihtoehto maitotuotoksen nostamiseksi on nuorkarjan ruokinnan tehostaminen. Silloin vasikat ja hiehot kasvaisivat nopeammin sekä eläinten terveys ja kestävyys paranisivat samalla.

”Nykyisin suuri osa lehmistä poistetaan toisen poikimakerran jälkeen, vaikka maitotuotos kohoaa aina viidenteen poikimakertaan asti”, nautarehujen johtaja **Henrik Willberg** Hankkija-Maataloudesta toteaa.

Tiineys- jalka- ja utareongelmat ovat yleisimmät syyt nuorten lehmien poistoon.

Willberg laskee, että tilat voisivat säästää merkittävästi, jos lehmiä pidettäisiin nykyistä vanhemmiksi. Uusia hiehoja tarvittaisiin silloin vähemmän saman karjakoon ylläpitämiseksi.

Erikoisrehujen tuoteryhmäpäällikkö **Jani Kautto** Hankkija-Maataloudesta kertoo ternimaidon olevan korvaamatonta vastustuskyvyn luomiseksi vasikalle. Ternimaidon jälkeen vasikat eivät kuitenkaan saa kaikkia tarvitsemiaan hivenaineita ja vitamiineja maidosta, joten Kautto suosittelee juomarehujen käyttöä.

”Hiehot poikivat Suomessa liian vanhoina”, sanoo nautarehujen kehityspäällikkö **Pirjo Hissa** Hankkija-Maataloudesta. Suositeltava poikimaikä olisi 24 kuukautta, kun se nyt on keskimäärin 27,5 kuukautta.

Hissa sanoo, että juotosta vieroituksen jälkeen vasikan tulee syödä väkirehua vähintään 1,5 kiloa päivässä. Tällöin eläimet kasvavat nopeammin ja voivat poikia tavoitellussa 24 kuukauden iässä. Myöhemmässä vaiheessa ruokintaa muutetaan karkearehu voittoisemmaksi.

Hissa muistuttaa myös ruokinnan valkuaistarpeesta. Lisäksi hän korostaa, että kasvavan hiehon sorkat ovat herkät ja sen vuoksi hiehot tarvitsevat kalsiumia, sinkkiä, kuparia ja vitamiineja. ”Sorkkavaivat vaikuttavat heti maitotuotokseen, kun lehmä ei halua kävellä syömään.”

Agrimarket esitteli Suomen Rehun uudistuneen Primoruokintaohjelman tarjoavan ainekset vasikoiden ja hiehojen ruokintaan syntymästä ensimmäiseen poikimiseen.

Ruokinnan suunnittelu kannattaa aina aloittaa säilörehuanalyysista.

Rehujen hintanäkymät ovat tällä hetkellä vakaat, mutta hinnat ovat korkealla. Willberg arvioi, että tästä vuodesta ei tule rehujen hintojen osalta niin vaikea, mitä viime vuosi oli.

”Kesällä satonäkymien selvetessä tiedetään paremmin.”

TUURE KIVIRANTA

KANTRI

Toisissa sitä vain on enemmän...

COLLEGETAKKI KOVAAN KÄYTTÖÖN

Huolella suunniteltu ja laadukkaasti valmistettu collegetakki parhaista materiaaleista kestää kovaakin käyttöä. Rajoitettu valmistuserä.

Tee tilaus osoitteessa:

http://kantri.ideshop.fi

Huom! Osoitteen eteen ei tule www-etuliitettä.

Tilaa huippusuosittu KANTRI-collegetakki

59,00/kpl

+toimituskulut

Kylä-Tikkala voitti mallasohran viljelykilpailun

Maanviljelijä **Juha Uotilan** mallasohra antaa maun Sinebrychoffin tulevan kauden jouluoluelle. Uotila voitti Sinebrychoffin, Viking Maltin ja Raisioagron mallasohran viljelykilpailun.

Uotila tuottaa jouluolueeseen päätyvää Barke-mallasohraa Kylä-Tikkalan tilalla Hollolassa.

Viljelykilpailun tavoitteena on lisätä kotimaisen mallasohran tunnettuutta ja nostaa suomalaisen oluen arvostusta.

Kilpailuun osallistui yhdeksän Viking Maltin ja Raisioagron sopimusviljelijää.

Voittajan valinnassa korostui mallasohran laadun lisäksi viljelijän asenne ja innostus suomalaisen olutkulttuurin rakentamiseen. Palkintona on muun muassa näkyvyys Sinebrychoffin jouluoluen kuluttajapakkauksissa.

Viime vuonna ensimmäisen kerran järjestetyn kilpailun voittivat **Ari** ja **Maarit Ojamäki** Lammilta.

Sinebrychoffin panimolla valmistetaan vuosittain noin 200 miljoonaa litraa olutta kotimaisesta mallasohrasta.

Panimoteollisuus työllistää Suomessa välittömästi ja välillisesti noin 30 000 ihmistä, joista Sinebrychoff noin puolet.

MT

MARITA WAENERBERG

Ari ja Maarit Ojamäen tilan ohra voitti viime vuonna jouluoluen mallasohrakisan.